

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי א' כסלו תשפ"ד | דף היומי בבלי: ב"ק יב.
דף היומי בהלכה: קע"ז ג' - ה'.
מוסר: אהבת חסד - חלק ג' פרק א' עד 'איתא בגמרא'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער השתיקה "ובעבור שהלשון קלה" עד שער השקר "ויש בענין השקר"

**מעבר לקו נשמע קול מזכר, המעדכן במשפט חתום:
"שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול. תודה!"**

השקעת הזמן שלנו בלימוד עוד פרטים על האסון והמלחמה, לא מסייעת לכוחות הלוחמים, כמה כדאי שנתרכז בתפקיד שלנו!

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"ויקם אברהם מעל פני מתו..." (כג, ג)

עם ישראל כולו עוד נתון בסערת נפש. הבשורות המחרידות והמראות המזעזעים טרם חלפו מעינינו. כחודש חלף מאז הצרה הנוראה שהתרגשה על העם היושב בציון בעיצומו של חג שמחת תורה, והלב הדואב מסרב להתנחם, הכאב העמוק מפלח חדרי לב. עת צרה היא ליעקב. המחשבות נודדות בין הצער והכאב על התעלותם לשמי רום באופן טראגי של למעלה מאלף יהודים, לבין הדאגה והמתח לשלום החטופים והנעדרים, כמו גם לרפואת הפצועים.

מצב נתון זה, של סערת נפש גדולה ומקיפה כל כך של העם כולו במשך זמן רב כל כך, בהכרח מייצר שלל תגובות אנושיות במנעד רחב מאוד. מרגש להיווכח עד כמה אנו בני עם אחד - שותפים בצוותא לכאב נורא. מעודד לראות כי הדאגה הכנה כוללת את בני העם כולו - ולא רק את בני המשפחות. שובה לב לראות את החסד ואת רוח ההתנדבות המפעמת, ומרטיט לשמוע את זעקות התפילה בוקעות הרקיעים למען אחינו בני ישראל הנתונים בצרה ובשביה.

מטבע הדברים, יש גם תגובות אנושיות בסיסיות, חלק מהן מחויבות וחלק - מיותרות, למשל: חובת השתדלות לשמירת הגוף והנפש בדרך של ציות להוראות הבטיחות שנועדו לשמור על חיינו; חובת ההימנעות וההתנזרות מצפייה בתכנים שאיננו

מסוגלים לראות, כדי לא לרסק את הלב יותר ממה שהוא כבר מרוסק. אבל מעבר לכך, בכל אחד מאיתנו בוער הצורך לעשות משהו. מעשי. תועלת. עובדתי. משהו - לנוכח המצב! אברהם אבינו חווה טרגדיה אישית קשה - בפטירת רעייתו הצדקנית שרה אמנו, והוא מגיע לספוד לשרה ולבכותה. הרה"ק בעל ה'תפארת שלמה' זי"ע מעיר ומאיר שהפסוק אינו מזכיר שאברהם אבינו אכן ספד לרעייתו, ההיפך: בפסוק כתוב שאברהם אבינו הגיע כדי לספוד, ואז - בלי להספיד בכלל - 'ויקם אברהם מעל פני מתו', אברהם קם מנכונותו להספיד ועובר לפרקטיקה: לתפקידו כעת לדאוג לקבורה ראויה.

מכאן מגלה ה'תפארת שלמה' משמעות עמוקה, שאין קריטית ממנה בתקופה קשה זו: כשיהודי עובר אסון, אל לו לשקוע בכאב או בצער, עליו להישמר ולהיזהר מכניעת לבו לאסון ושברון נפשו עד כדי עיסוק רק באבל הנורא. אברהם אבינו הגיע לספוד, ומיד זיהה רגע מבחן: האם ישקע ביגון ובכאב? האם ההספד יתפוס את כל כולו? האם אין כאן כוונה שטנית של היצר הרע להכריח אותו לשקוע בכאבו? הוא זיהה את הסכנה, נמנע מההספד, ודילג היישר למוטל עליו בשעה הקשה בחייו!

זהו תפקידנו בשעה קשה זו! אף כי הכאב מובן ואנושי, הצער מייסר, המתח עצום - אסור לתת לכל אלה לשלוט בנו, לייאש אותנו, להרפות את ידינו או לגרום לנו לשקוע. נהפוך הוא: בזאת השעה עלינו לדבוק בדרכו של אברהם אבינו, לקום מעל פני

האסון ולדבוק באבא שבשמים, להפוך את הצער והכאב למנוף של עשייה ודבקות במטרה!

דברי הרמב"ם בהלכות תענית מפורסמים וידועים, כי בעת צרה או מצוקה על האדם לעסוק בתשובה ובמעשים טובים, ואם אינו עושה כך - הרי זו מידת אכזריות. יש כאן זעקה נוקבת: היה אסון כבד, אבל דווקא לכן אי אפשר לשקוע בתוכו, להרים ידיים ולאבד עשתונות, להתמכר לחדשות ולהתמסר להשלכות השליליות! מי שעושה כך - הרי הוא אכזר חלילה, כי הוא מסרב להבין את המסר של בורא עולם, הוא נותן לעצמו לשקוע במקום לקום ולעשות מעשה!

אחים יקרים! זו שעת מבחן עבורנו, עבור כולנו. הכי אנושי להצטער, הכי מובן להיות מודאג, אבל כל אלה הן תחושות אנושיות נלוות, הן אינן התפקיד שלנו. התפקיד שלנו הוא אדרבה: להתאזר בגבורה, לשלוט על הרגש הדואב, ולפעול בהתחזקות בתורה ובמעשים טובים, בתפילות מעומק הלב ובריבוי מעשי חסד!

לילה כיום יאיר...

היה זה באחד הימים, לפני כשבועיים. אל היכל עמוס בלומדים בעיר מרכזית בארץ ישראל נכנס יהודי עיף למדי, וביקש לשוחח עם ראש הכולל במקום. ראש הכולל זיהה אותו על אתר - הן היהודי שלפניו היה תלמידו בעבר הלא רחוק, וקיבלו באהבה ובחיבה.

האיש היה קצר רוח, ואותות מתח ניכרו בזוויות פניו. הוא ביקש לשוחח עם ראש הכולל ביחידות, וראש הכולל נענה. כצופן סוד סיפר האיש כי הוא נושא בתפקיד רם דרג באחת היחידות המיוחדות הפועלות בימים אלה בגבול עזה, ופירט בקצרה אודות המשימות המורכבות והמסוכנות המוטלות עליו ועל חבריו לצוות 'באתי לחופשה קצרה בת עשרים וארבע שעות, ואני כבר חוזר לגבול עזה', הוסיף, 'אבל לבי אינו רגוע. אני חוזר לשדה קרב מסוכן מאוד, גדוש במלכודות מוות. אנו מבצעים פעולות שאינן מפורסמות בציבור מחמת רגישותן המבצעית, כמה מהן בטווח הזמן הקרוב ממש, ואני מתוח ודואג מאוד...'

ראש הכולל הקשיב לו בקשב רב וחזיק ועודד את רוחו, אולם לאיש היתה בקשה ממוקדת: 'אנא הבטח לי, ראש הכולל היקר שזכיתי ללמוד אצלו, כי בימים בהם אנו מחרפים נפשנו למען עם ישראל - יש לנו לוחמים בעורף שלוחמים במלחמתה של תורה, כי היא מגינה ומצילה. מבקש אני להודיע לראש הכולל אודות יציאה לפעולה נועזת ומורכבת, כדי שבזמן ביצועה אברכי הכולל יתמידו בלימודם ויגנו עלינו!'

ראש הכולל נעתר כמובן. הם סיכמו כי האיש יודיע לראש הכולל לפני משימה מבצעית מסוכנת, וראש הכולל יכריז בהיכל התורה כי בזו העת בוגר הכולל וחבריו מצויים בסכנת חיים של ממש, והציבור מתבקש ללמוד בהתמדה עילאית למענם. הם נפרדו זה מזה בברכה נאמנה, והאיש נכנס לרכבו ושעט דרומה. חלפו שלושה ימים. בשעת ערב מאוחרת למדי צלצל הטלפון

של ראש הכולל. 'אינני יכול להאריך בדיבור, אבל הלילה בחצות אני צריך אתכם' - אמר האיש מעבר לקו. ראש הכולל זיהה מיד במי ובמה מדובר. הלה כמובן לא הרחיב בדיבור ומיהר לסיים את השיחה, וראש הכולל החל לחשוב: מה עושים עכשיו?

הן הבטיח לתלמידו כי בשעת ביצוע משימות מסוכנות הוא יכול להיות רגוע כי תלמידי הכולל ילמדו לזכותו, אבל לא העלה בדעתו שיגיע זימון כזה לשעת חצות ליל, זמן בו היכל התורה נעול על מסגר ובריאח וכל הלומדים לנים לינת לילה בביתם! ומה יעשה כעת, כשתלמידו האהוב מצוי בחזית ויוצא למשימה מסוכנת? והרי הבטיח שילמדו לזכותו!

לאחר רגע התעשת והחל לפעול. 'אם הוא בחזית בחצות, גם הלומדים יהיו בחזית - בחצות הלילה!' החליט. וממחשבה למעשה: סבב טלפונים בין אברכי הכולל, והם נענו בשמחה למשימה. בשעה 11:30 בלילה הודלק האור בהיכל בית המדרש, ותלמידי הכולל התיישבו לסדר לימוד בהתמדה עילאית וברציפות עד אור הבוקר!

כוכבי לילה נצצו בשחקים, עם ישראל כולו ישן שנת לילה. בחזית הדרומית, יחידה מיוחדת עוסקת בפעולה מבצעית נועזת, הרבה מעבר לקווי האויב. ובחזית התורנית, קבוצה מובחרת עוסקת בתורה בהתמדה, פורשת שכבת הגנה על הנתונים בחזית השנייה!

לאחר סדר הלימוד התפללו כולם תפילת שחרית בדבקות עם הנץ החמה, ורק אז שבו לבתיהם למנוחת הלילה - שהתחלפה במנוחת הבוקר. רגע לפני שראש הכולל עצם את עיניו הטלפון צלצל, ומעבר לקו נשמע קול מוכר המעדכן במשפט חתום: 'שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול. תודה.'

ראש הכולל לא היה זקוק ליותר, המשפט הזה גרם לו להקלה גדולה. הן ידע כי תלמידו האהוב עובר שעת סכנה, מחרף את נפשו למען העם היהודי. עבורו הפך את סדרי הלימוד בכלל כדי שתלמידי הכולל יעסקו בתורה לאורך הלילה, והוא היה מאושר לשמוע כי 'שלום רב לאוהבי תורתך', מה שמלמד שהמשימה הסתיימה בהצלחה בלי מכשול ופגע.

את הסיפור המפעים קיבלנו מראש הכולל עצמו, והוא מאיר את עינינו במשימה המוטלת על כולנו, החיילים שבעורף: שעת מלחמה היא למען העם היהודי, עכשיו יש גיוס חובה במלוא תוקפו! כולנו מחויבים להתמסר לתוספת לימוד התורה, לריבוי מעשים טובים, לקבל על עצמנו קבלות טובות להצלחת המערכה. 'תורה מגנא ומצלא' קבעו חז"ל, כל שעת לימוד שלנו ביתר שאת ועוז היא 'מערכת הגנה' רבת עוצמה שאנו זקוקים לה כל כך בימים אלה!

אחים יקרים! השקעת הזמן שלנו בלימוד עוד פרטים על האסון או על המלחמה, אינה השקעת זמן אלא בזבוז זמן. הרי הדבר לא מסייע לכוחות הלוחמים, לא הופך אותם למוגנים יותר או מצליחים יותר. כמה כדאי שנתרכז בתפקידנו לשוב בתשובה שלימה, להגדיל תורה ולהאדירה, להרבות חסד ויראת שמים - זה תפקידנו בשעה הזו. הבה נבצע את המשימות שלנו!

תזכורת לנבחי דרשו

מבחי דרשו כולל יתקיימו ביום חמישי ג' בכסלו וביום שישי ד' בכסלו

מבחן דף היומי קנין תורה מס' 47:

הדף היומי: מסכת קידושין סד. - בבא קמא יב:

קנין משניות: משניות כלים י"ג, ח' - ט"ז ד'

מבחן קנין חכמה מס' 47:

ספר אורחות צדיקים: שער העצלות עד שער השתיקה "ובעבור שהלשון קלה"

מבחי דף היומי בהלכה מס' 21:

משנה ברורה: סימן קס"ח סעיף ט"ו - עד סימן קע"ח

מוסר: אהבת חסד: חלק ב' פרק י"ח "אבל להרמב"ן", עד חלק ג' פרק א' "איתא בגמרא"

מבחי דף הכולל מס' 36:

הדף היומי: מסכת גיטין פח. - בבא מציעא כא:

מבחי חבורת ש"ס מס' 14:

מסכת בבא מציעא יד. - כה:

מבחי דף היומי ירושלמי מס' 13:

שביעית י. - לט:

מבחן העמוד היומי מס' 1:

ברכות ב. - טז:

"ניסו לפתוח את הדלת והנה נפתחה, אך הבית ריק לחלוטין מכל דבר, ורבי אהרן וכל הפציו אינם בבית"

מדוע נמלט חתנו של רבינו החפץ חיים מביתו החדש שבירושלים, ועבר להתגורר ביפו בלי הודעה מוקדמת?

מצח חמורה [הדבר היה כאשר הרב פרסם הצעה הלכתית בנושא רגיש מסוים] והנה נדהמתי לראות איך שהרב יושב ומחייך למולם ואינו מגיב כלום ולו במילה אחת.

הייתי המום ומופתע מהתנהגותו המופלאה של הרב. לאחר שיצאו הללו מהבית אזרתי אומץ ושאלתי את הרב ילמדנו רבנו מהיכן שואבים את הכוחות ותעצומות הנפש לכך? השיב לי הרב בחביבות: הבה שב ואספר לך מעשה שאירע

בספר "שלום רב" (עמו' תתקט"ו) מסופר מעשה נפלא (הובא בספר "אגן הסהר" עמו' 283) שסיפר אחד ממקורביו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, והרי הדברים המובאים שם כלשונם:

"לפני שנים רבות נזדמנתי לביתו (של מרן הגרש"ז) בעת שהתרחש בו אירוע מביש, כאשר נכנסתי לבית ראיתי קבוצת אברכים קנאים גוערים בכבוד הרב ומטיחים בו האשמות בעזות

ובסבר פנים יפות, תוך שהוא מודה להם על כל מה שהעניקו לו בנדיבות עצומה וברוחב לב. לאחר מכן המשיך ואמר להם: כנראה אתם מתפלאים בנוגע לעזיבתי הפתאומית, אסביר לכם את פשר הענין: כשבאתי להיפרד מחותני ה'חפץ חיים' זצ"ל לפני נסיעתי לארץ ישראל, שאלתי בעצתו היכן הוא ממליץ לי להתגורר בארץ הקודש, בירושלים, או בצפת, או שמא בחברון או ביפו. השיב לי חותני, לא כל כך חשוב היכן תתגורר, אבל דבר אחד, אנא הבטח לי בתקיעת כף 'ממקום של מחלוקת ברח במהירות', לעולם אל תציג את כף רגלך במקום שכזה, והיה אם נקלעת אליו עזוב אותו באופן מידי!

"ואכן המשיך ואמר רבי אהרן הבטחתי זאת לחותני בתקיעת כף שאכן כך אנהג, ונפרדתי ממנו מתוך התרגשות עצומה ודמעות. והנה ממשיך רבי אהרן לומר לבני שיחו, לאחרונה התעורר דין ודברים בבית הכנסת שבשכונתכם בנוגע למשרת הגבאות, ואז לפתע חרדה עצומה התעוררה אצלי. הרי אינני יכול להמשיך ולגור כאן בכדי לא להיכשל ח"ו בעוון החמור והנורא של העובר על הבטחה הנעשית בתקיעת כף, ולכן נאלצתי לעזוב את המקום באופן מהיר ומידי.

"המשיך וסיפר הגרש"ז אויערבאך בהתרגשות למקורבו, כשחזרה המשלחת לשכונתנו וסיפרו לכל התושבים בבית הכנסת את הדברים אשר השיב להם רבי אהרן, הייתי נער צעיר והענין עשה עלי רושם אדיר.

"כל כך חדרו הדברים למעמקי לבי עד שגמלה בלבי החלטה נחושה אני לעולם לא נוגע בעניין שיש בו מחלוקת כל שהיא. המשיך ואמר לו עכשיו בוודאי אינך מתפלא איך הצלחתי להחזיק מעמד ולא להיגרר לויכוח עם אותם אברכים".

(אוצר פנינים ועובדות ח"ב)

בימי נעורתי בשכונת 'שערי חסד' בה גדלתי. "יום אחד התבשרו תושבי השכונה בבשורה מרנינה: הגה"צ רבי אהרן כהן זצ"ל (חתנו של רבינו ה'חפץ חיים' זצ"ל) שהגיע לארץ ישראל באותה תקופה החליט לקבוע את מקום מושבו בשכונה.

הדבר עורר התרגשות גדולה בקרב הציבור כולו, ותכף ומיד קבלו את פניו בכבוד גדול, והעמידו לרשותו דירה נוחה, וכל מה שהיה דרוש לאותו גדול בכדי שיוכל לשבת על התורה ועל העבודה בנחת.

"והנה לאחר פרק זמן קצר של מספר חודשים, רבי אהרן אינו מופיע משום מה בבית הכנסת. לאחר שבוע שלם של היעדרות, החליטו רבני השכונה לגשת לביתו ולדרוש בשלומו, דפקו בדלת הבית - אך אין קול ואין עונה, ניסו לפתוח את הדלת והנה נפתחה, אך הבית ריק לחלוטין מכל דבר, ורבי אהרן וכל חפציו אינם בבית. "ניסו לברר בקרב השכנים, שמא אי מי מהם יודע היכן רבי אהרן, אך אף אחד אינו יודע מאומה. הכריזו בבית הכנסת ובקשו לדעת אם יש מי שידע מה התרחש אצל רבי אהרן, ואז לפתע ניגש אחד המתפללים יהודי זקן וסיפר כמסיח לפי תומו שראה את רבי אהרן יוצא מן השכונה לפני כשבוע עם כל מטלטליו בעגלה לעבר יפו. הדבר היכה בתדהמה את ראשי הציבור: מה אירע לרבי אהרן שהביא אותו לעזוב את השכונה לאחר שכה דאגנו לו למיטב הנוחיות והכבוד ובצורה מסתורית כל כך? הענין עורר אצלם פליאה והשתוממות עצומה להבין את פשר התעלומה, עד שהתעורר בלבם חשש שמא היה זקוק רבי אהרן לתמיכה כספית רחבה יותר ממה שהבטיחו לו וכדומה, ולכן החליטו לשגר משלחת ליפו אל רבי אהרן ולנסות לשכנעו לחזור לשכונה.

"כאשר הגיעה המשלחת אל רבי אהרן, קיבלם בחביבות

ובכל אלו הימים לא מצאה אמם - סבתם מנוח לכף רגלה, כשהיא רואה שהמשפחה הענפה והחשובה מתפרדת ומתחלקת לקרעים קרעים...

מעשה מופלא שסיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, כפי שהתוודע אליו במכתב שקיבל מאת בעלי המעשה

"כי עקרה היא"

להוריה, היתה נושאת עיניה הקטנות והטהורות לרום שמים ומבקשת "ריבוננו של עולם, אנא, תן לי עוד אחים ואחיות שאוכל לשחק איתם ושלא יהיה לי משעמם... " וההורים שומעים וכובשים את דמעותיהם...

והנה, במהלך השנים האלו החל אחד מאחיהם להתעסק באיזה מסחר, והוצרך לממון רב לצורך 'השקעה', לשם כך נטל מכל מי שרק הסכים לתת לו הלוואות ופקדונות כדי שיוכל לעמוד בנטל שלקח על עצמו. גם האבך הנ"ל שהוא ובני ביתו

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א מעשה נפלא [מתוך מכתב שהתקבל מבעלי המעשה]: אברך חשוב שנולדה לו בתו הראשונה בשנת תשס"ט כששה שנים אחר נישואין, ומאז "ותעמוד מלדת", האברך ובני ביתו ציפו בכליון עיניים שיוסיף להם ה' בן אחר שימלא את חלל הבית, ועוד ישמע בביתם קול בכי טהור של ילד יהודי. גם בתם הקטנה שגדלה עם הזמן והבינה שהיא בת יחידה

יתיישרו כל ההדורים וישוב השלום לשרור ביניהם, ותזכה עוד לראות רב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצאי חלציה.

והנה בשלהי החורף דשנת תשע"ט, נסע האברך עם בני ביתו לשמחת נישואין שהתקיימה באותה ארץ שאליה ברח בן המשפחה ה'סוחר'. אָם המשפחה ראתה בכך אות משמים להתחיל לפעול, ובהגיע האברך לאותה ארץ ביקשה ממנו האָם בדמעות שלישי, שיערכו מעמד 'מחילה סליחה וכפרה', אך דבריה ובכיותיה נפלו על אוזניים ערלות, באמרם, כיצד נשלים איתו בשעה שאינו מתייחס כלל לחוב הענק שהוא חייב לנו, אילו היה רוצה להגיע לאיזה הסדר חובות אתנו, ניחא, אבל מכיון שאינו מתייחס כלל, מה לנו ולשלום איתו...

אבל אָם המשפחה שהיא אשה כשרה לא התייאשה כלל, וניסתה שוב בכה וכה, עד שאזרה עוז והבטיחה להם - הרי כולנו מייחלים ומצפים בכיליון עיניים לבן נוסף שימלא את חלל ביתכם, אנא, הביטו על הסכום האדיר של החוב, כאילו השקעתם אותו בטיפולים רפואיים (הכרוכים גם בסבל פיזי), ועתה, אם תמחלו זה לזה אני מבטיחה שה' יתברך ישלם לכם כמולכם הטוב ולסוף תשעה חודשים יוולד לכם בן זכר חי וקיים.

מכיון שנשמעה הבטחה כזאת (הגם שאָם המשפחה אינה לא רבנית ולא בת רבנית) והיו הדברים כמים קרים על נפש עייפה, העמידו 'שדכן' ביניהם שיסדר את מושב השלום, עד שישבו שתי המשפחות יחדיו וערכו ביניהם כתב מחילה עם עדים, ומחלו זה לזה וזאת לזאת. אז באחת...

נפרצו הסכרים, ומעיינות של דמעות טהורות משמחה טהורה נשפכו שם כמים מכל מי שזכה להיות נוכח בברית שלום זה, והכל הרגישו עת רצון מיוחד לפעול משמיא ככל הנצרך.

ואכן, בחודש חשון תש"פ (באותו יום שמלאו לבתם הבכירה י"א שנה) נולד לאברך בן זכר למזל טוב.

(מתוך 'אוצר פנינים ועובדות', ח"ב ע"פ "באר הפרשה" פרשת וירא תש"פ)

היו משתכרים יפה, הפקיד בידו סכומים הגונים - הן משלהם, והן ממה שהוסיפו לקחת הלוואות גדולות בסכומים שהגיעו להון רב, כדי שיהיו נוטלים חלק ברווחים (הכל עם היתר עיסקא).

אבל רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום, כעבור זמן קצר הפסיד בן המשפחה הסוחר הנ"ל את כל חילו, אונו והשקעתו, ובכלל זה, את כל ההון שרבים הפקידו אצלו וביניהם האברך הנ"ל, לא ארכו הימים והדברים התפרסמו בראש כל חוצות, אז החלו הלוויים הרבים לדרוש את כספם בחזרה, וה'סוחר' שלא מצא מנוח מהרדיפות, נשא את רגליו וברח לאחת הארצות הרחוקות מארה"ק, כי לא שייך היה להשאר לגור בין כל נושי הרבים, וממש היה לו טוב מותו מחייו באופן זה.

אחד המפסידים העיקריים היה האברך הנ"ל, ועל אף שניסה בתחילה לבדוק אולי יחוס עם עני ואביון, וכספו יהיה מושב בידו, לאט לאט החל להבין כי אין לו אלא להכריז "ווי לחסרון כיס", ולהשלים עם המציאות שמעתה יקרא שמו בישראל 'בעל חוב' נורא, בד בבד חילה את פני המלווים שמהם לווה כסף לצורך ההשקעה שלא ידחקו בו, ומעט מעט החל בגלגול כספים כדי להחזיר להם את מה שלוה מהם.

ועיקר הכאב היה, שמעשה השטן הצליח, ודבר המעשה הלו גרם לפירוד, 'קפידות' ומחלוקת נוראה בין בני המשפחה, וכמעט שה'סוחר' הנ"ל ובני ביתו הוחרמו מכל המשפחה עקב התנהגותו עם האברך הנ"ל.

ובכל אלו הימים לא מצאה אמם - סבתם מנוח לכף רגלה, כשהיא רואה שהמשפחה העניפה והחשובה מתפרדת ומתחלקת לקרעים קרעים, אך באמונת תום הבינה שמן השמים מנסים אותה לראות אם תהרהר אחר מידותיו יתברך או שמא תהא מתלמידותיו של אברהם אבינו ע"ה לקבל הכל ללא שום הרהור אלא באמונה תמימה, כפי שקיבלה מאבותיה ולמעלה בקודש.

מה עשתה, תפסה אומנות אבותיה, ושפכה לב כמים בתפילות ובתחנונים אל ה' יתברך שמו שירחם עליה ועל כל משפחתה,

ניסה לעבור 'טסט' מספר פעמים ונכשל, עד שהרבי מלעלוב גילה לו את הסיבה

מה קרה כשהגבאי ביקש להכין לרבי כוס קפה, ולרבי נודע שהגבאי טרם התפלל שחרית?

פעם נכנס רבינו (הרבי הק' מלעלוב זיע"א) לביהמ"ד קודם תפילת שחרית ושאל את הרה"ח ר' שמחה (קרקובסקי) שליט"א אם יש חלב בביהמ"ד, ר' שמחה הציע מיד שיכין בעצמו קפה עבור רבינו, אך רבינו שאלו אם כבר התפלל, וכשענה שלא סירב בתוקף להסתייע על ידו.

הרב שמעון טיקוצקי

מספר הרה"ג ר' שלמה זלמנוביץ שליט"א, המשמש בקודש של כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זיע"א:
אציין אחת מהנהגותיו, והיא הקפדתו העצומה שלא להשתמש ולהסתייע בשום דבר באדם שאחז עדיין לפני התפילה.

משמש, והדבר עורר רעש בשעתו. זכורני מעשה מופלא, פעם, בצפת, בא אל רבינו יהודי שניסה כמה פעמים לצלוח את מבחני ה'טסט' עבור רישיון נהיגה ללא הצלחה, ובא לבקש את ברכת רבינו שיצליח לעבור בפעם הבאה. "האם עשית את ה'טסט' לפני התפילה?" שאלו רבינו מיד, היהודי הודה שאכן כן, משרד הרישוי בצפת פועל רק בשעות הבוקר המוקדמות, כשהוא עדיין לפני התפילה.

"אם כן" נענה רבינו, "הרי שזו הסיבה לאי הצלחתך..." אותו יהודי ניסה לעבור את המבחן פעם נוספת (לפני התפילה), ולא הצליח, עד שבאחד הימים אמר לו הרבי כי הוא בירר עבורו וכי בעיר טבריה הסמוכה אפשר לערוך את הטסט בשעות מאוחרות יותר... אותו יהודי אכן עשה את המבחן פעם אחת לאחר התפילה, ומיד הצליח.

(מתוך 'לעילא ועילא' - לעלוב)

טען אז ר' שמחה שיבלחט"א בפני רבינו "הרי אם היה נכנס אל רבינו יהודי, כשרבינו עוד קודם התפילה, וכי לא היה רבינו שופת לו כוס קפה בעצמו?"

"ס'איז אנדערש - זה שונה" השיב לו רבינו, "שאני אכין ליהודי אחר זה דבר אחד, אך שיהודי שלא התפלל עדיין יעשה משהו בשבילי, לזה איני מסכים".

תמיד היה אומר בלשו"ק: 'אז מ'וויל האבן הצלחה איז נאר נאכן דאווענען - הרוצה להצליח במעשיו אל יעשה שום דבר קודם שהתפלל'. כמו כן, זכורני שהיה מקפיד מאוד שלא לחתום על מכתבים לפני התפילה.

זכורני בעניין זה, בחג הפסח הראשון להנהגתו, באחד הבקרים ניגש אל רבינו אחד משכניו ונענה שהוא נוסע לכותל המערבי וביקש להסיע את הרבי ברכבו, הרבי שכבר היה אז לאחר התפילה, נכנס לביהמ"ד וראה שהמשמשים עדיין לא התפללו, אזי לא הסכים שיצטרף אליו אף אחד, ונסע לבדו לכותל ללא אף

כיצד הרגיש רבי 'הירש משרת' בפסול המזוזה, לאחר שנבדקה ונמצאה כשרה?

על מידת ההשתוות של הרבי הקדוש מרימנוב זיע"א, לרגל יום ההילולא ל' חשוון

סופר מומחה לבדוק את המזוזה.

כאשר פתחו את המזוזה ובדקו אותה נמצאה המזוזה פסולה על ידי נקב באותיות, והתברר שכאשר חיברו את המזוזה מחדש למשקוף הדלת, תחבו בטעות את המסמר דרך הקלף ובכך נפסלה המזוזה.

כשנוכח בעל ה'ישועות יעקב' בגדלותו של אורחו מיד שינה את יחסו אליו, והחל לנהוג בו כבוד גדול והורה מיד להכניס כיסא לחדרו ולהושיבו.

עובדה זו סיפר נכדו של בעל ה'ישועות יעקב' שהוסיף ואמר כי העולם מתפעל מכך שהרבי ר' הערש הרגיש בקדשו בכשרותה של המזוזה מבלי שיראנה, אבל אני שנוכחתי שם בשעת מעשה התפעלתי ביותר מדבר אחר, מ'מידת ההשתוות' של הרבי ר' הערש שהנהגתו לא השתנתה כמלא נימה מאז כניסתו אל החדר,

כאשר עוד חשבוהו למשרת פשוט, ועד לאחר מכן כשכבר התוודעו לגדלותו וכיבדוהו ביותר, מבואר ועד צאתו לא ניכר עליו שום הבדל ושינוי.

שיחת קודש מכ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א (אהל מועד - חיי שרה תשפ"ד)

מסופר על הרה"ק הרבי ר' צבי הערש מרימנוב זיע"א (היום יומא דהילולא דיליה) שהלך פעם, בטרם התפרסם שמו בעולם, אל הגאון בעל ה'ישועות יעקב' זצ"ל, והוא שעדיין לא נודעה לו רוב גדולתו וקדושתו, והחשיב אותו למשרת פשוט (שהרי ידוע היה כמשרת בקודש אצל רבו הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זיע"א) לא כיבדו כראוי לכבודו, וטרם בואו הורה להוציא הכיסאות מחדרו כדי שלא יצטרך להושיבו אצלו.

ויהי כאשר נתקרב הרה"ק הרבי ר' הערש לפתח הבית הניח ידו על המזוזה למשך זמן רב. שאלו בעל ה'ישועות יעקב' על זה, אמר לו הרבי ר' הערש שבכל עת שהוא מתקרב לפתח שקבועה בו מזוזה הוא מרגיש ונמשך מיד אל קדושת המזוזה.

אבל כעת, הוסיף הרבי ר' הערש, כשהנחתי ידי על המזוזה, לא נמשכה ידי אל המזוזה, וסימן הוא שיש פסול במזוזה.

אמר לו בעל ה'ישועות יעקב' שלא יתכן הדבר, כי הרי לפני זמן מועט בדקו את כל המזוזות שבבית על ידי מגיה מומחה והמזוזה נמצאה כשרה, וכדי להראות ולהוכיח צדקת דבריו ציווה להוציא המזוזה ממקומה, ובד בבד פנה לנכדו והורה לו לזמן לביתו תיכף

כשיצאתי לשום פעמי לדרך עמדו כל בני העיר ללוותני. ויפל בעה"ב לפני רגלי ויבך ויתחנן אלי

מה למד רבי סעדיה גאון מאותו בעל אכסניה שאיחר אותו ונהג בו כבוד כראוי לכל איש ישראל

"עקב אשר שמע אברהם בקולי"

ה'סידורו של שבת' (ח'ב ד"ג) שמביא מעשה מרבי סעדיה גאון, שהיה שגור בפומיה דכ"ק אאמו"ר זי"ע, והוא דפעת אחת בא אצל רב סעדיה אחד מתלמידיו פתאום בלילה ומצא אותו שהיה מתגלגל בשלג, והיה התלמיד עומד משתומם ונחרד ונרתת, ואמר לו: רבי רבי, כלום חס ושלום אתם צריכים לתשובה ביסורים וסגופים גדולים כאלה, ואם הדרת כבודו שמעולם נשמר מכל לכלוך והרהור עבירה מסגף עצמו כך, מה נעשה עוד אנחנו מלאי פשעים ועוונות מנעורינו, הלא לא יספיק לנו כל מיני צער ויסורים בסגופים גדולים מרים כמותם...

והשיב לו, תדע שמעולם לא עשיתי כזאת ולא עברתי על עבירה ח"ו שאהיה צריך לכוזה, אך למדתי דרך זה מבעל הבית אחד שבאתי לבית מלונו ונתאכסנתי אצלו והוא לא היה מכיר בי אם אני בעל תורה או לא, וכבדני בערך הכבוד שעושין לכל אדם מהמוני עם ישראל, ואח"כ יצא הקול בעיר שאני באתי לשם, ונתאספו כל בני העיר אנשים נשים וטף ובאו כולם לכבודי.

ובראות בעה"ב כן התחיל גם הוא לכבדני בכבוד גדול מאד כפי השג ידו ויותר, וכשיצאתי לשום פעמי לדרך עמדו כל בני העיר ללוותני. ויפל בעה"ב לפני רגלי ויבך ויתחנן אלי לאמר, ימחל נא כבוד תורתו לי על כבודו, ואמרת לי, הלוא כל הכבוד הזה עשית לי מאשר היה בידך לעשות ומה יכולת לעשות עוד?

והשיבני, אני מפייסך על שעה הראשונה שלא הכרתי במעלת כבודך וכבדתך רק כפי שמכבדן כל אדם. על זה אני נופל ומבקש מחילה.

ודברים אלו נכנסו בתוך מעמקי ליבי, אם בכבוד בשר ודם נפל בבכי שאסלה לו על העבר, מכל שכן וכל שכן בגדולת יוצר בראשית, ועל העבר אני מתחנן ומבקש ומסגף עצמי שימחל לי על מעוט עבודתי וקטנות יראתי ואהבתי בימים שעברו, כי מצער היא מאד, לפי ערך העבודה שראוי לעבדו בפחד ובאימה כאשר עתה אני מכיר בו. ולא זו בלבד אלא גם בכל יום ויום אני מכיר יותר בגדולתו לפי שכלי ועבודה רבה נוספת אלי בכל עת להתחרט ולעשות תשובה על יום האתמול כי יעבור במעוט הכבוד הראוי לפי אשר ידעתי ביום זה.

ועפ"ז מבאר ה'סידורו של שבת' עניין תשובה עילאה, שככל שעולה האדם בדרגתו וגדלים השגותיו ברוחניות, יש לו לעשות תשובה על כל העבודה שלו עד עכשיו, שלא נעשתה בדרגה כזאת. ולפי זה הוא מפרש הכתוב (ישעיה נז, יט) 'שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו', היינו שכאשר יהודי זוכה להתקרב ביותר להשי"ת, הריהו זוכה שכל העבודה הרחוקה שלו מימים מקדם עולה ומתעלה יחד אתו, שנחשב לו כל עבודתו כאילו עשה מקרוב, בדרגה דהשתא.

שיחת קודש מכ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א, חיי שרה תשפ"א (אהל מועד)

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדרך היומי

מדוע היתה הקפדה על חלקת שומרי שבת שתהיה גם לאוכלי כשר?

בבא קמא דף י"א

אסורה באכילה

המודעה שהתפרסמה היה: "נפתח בית החיים לשומרי שבת ואוכלי כשר".

אחד מבאי ביתו של מרן הגרי"ז זצ"ל ראה את המודעה הזו

כאשר הרב יעקב הלפרין זצ"ל יסד בעצת מרן החזון איש בבני ברק את בית החיים "שומרי שבת - זכרון מאיר", פרסמו את זה בשבועון "קול ישראל" שיצא לאור באותן שנים בירושלים, ונוסח

מכתב מאיזו מדינה עם שאלות קשות באמונה ובתחיית המתים ובעוד כמה מעיקרי הדת, ופקפקו שם בכל הראיות שמובאות בחז"ל על זה, וביקשו מהרמב"ם שישב להם על שאלתם. והרמב"ם כותב לתלמידו שאינו רוצה לענות להם, כיון שאינו מבין איך יהודי מגיע לשאול שאלות כאלה, ואם הם שואלים כך - בטוח שהם אוכלים מאכלות אסורות שזה גורם טמטום הלב, ומתוך כך נתקלקלו והשתבשו דעותיהם עד שבאו לידי כפירה וקושיות מקושיות שונות על דברי חז"ל.

מעתה, אמר הגר"ז, מובנת מאוד ההקפדה שלא לקבור בבית החיים אוכלי מאכלות אסורות, יותר מאלו שעוברים על שארי הלאוין שבתורה. משום שהאוכלים מאכלות אסורות סופם שבאים לידי דעות משובשות עד שכופרים בדברי חז"ל וכופרים בעיקר ומתחייבים מיתה בידי שמים, והרי הם מומרים וכופרים. וממילא יש הקפדה מיוחדת שלא להקבר לידם, וכשם שהמחלל שבת הוא מומר ונחשב כגוי לכל דבריו, כך האוכלים מאכלות אסורות סופם שיבואו לידי כפירה וחיוב מיתה בידי שמים. (שלמים מציון)

והבין שהיא נכתבה ונוסחה על פי דבריו של החזון איש, והתפלא מאוד על הנוסח המעניין הזה - "שומרי שבת ואוכלי כשר". החליט להראות את המודעה להרב מבריסק ולפרוש בפניו את תמיהתו. ואכן כך עשה, ניגש אל הרב מבריסק והראה לו את המודעה ושאלו על הנוסח המיוחד הזה "שומרי שבת ואוכלי כשר" - בשלמא ההקפדה שיהיו "שומרי שבת", מובן, שהרי המחלל את השבת הוא כאילו כופר בכל התורה כולה ודינו כגוי לכל דבריו ויינו יין נסך, לכן יש הקפדה מיוחדת לא להקבר ליד מחללי שבתות. אבל מה הענין וההקפדה המיוחדת של "אוכלי כשר"? הרי מאכלות אסורות זה איסור לאו, ומהי ההקפדה הזו שלא להקבר ליד אלו שאינם אוכלים אוכל כשר, יותר מאלו שעוברים על שארי לאווים שבתורה.

ענה לו הגר"ז, שאביו מרן הגר"ח סיפר, שבאחת מהפעמים שהיה בוורשה נכנס להתפלל באחד מבתי הכנסת החסידיים שהיו שם, וראה שם ספר של אחד מתלמידי הבעל שם טוב, שהביא מתשובות הרמב"ם שכתב לתלמידו ר' יוסף ב"ר יהודה (התלמיד שבשבילו חיבר את הספר "מורה נבוכים"), ושם כתב ששלחו לו

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

מדוע נהג החזון איש שלא לברך על הבננה שאכל בסעודת פת?

נוספים בהלכה זו, וכמו כן, אם הפרי משמש כמנה המוגשת בסעודה לשם מזון ושובע, ואף אם אוכל פרי חי כמות שהוא לשם כך - אינו מברך עליו; וכך נהג החזון איש, לאכול בננה בסעודת פת ללא ברכה, משום ששימשה כחלק מעיקר סעודתו.

[שו"ע קעז, ג, ומשנ"ב טו; בו"מ דרשו, 23]

כפי שלמדנו, מאכל שאין דרכו להאכל כחלק מסעודת פת, טעון ברכה ראשונה אף כשנאכל בתוך הסעודה. אולם, אם 'קבע' את סעודתו על מאכל זה, דהיינו, שהכין סעודה שבה ישמש מאכל כזה כתוספת העיקרית ללחם - נחשב המאכל לחלק מהסעודה, ואין לברך עליו אף כשאוכל ממנו ללא פת, וראה להלן פרטים

באיזה אופן נחשב פרי כטפל ללחם?

לאחר מכן, ולכן, לכתחילה יש לאוכלו עם פת מיד בתחילת אכילתו.

ולאחר שאכל כמות ניכרת של פת יחד עם המאכל, יכול להמשיך ולאכול מהמאכל ככל שיחפוץ ללא ברכה ראשונה, ואינו צריך לסיים את אכילת המאכל עם פת נוספת.

[שו"ע קעז, ג, משנ"ב טז, וביה"ל ד"ה ואפילו, וד"ה טוב]

כאמור, המכין סעודה שבה ישמש מאכל שאין דרכו להאכל בסעודה כתוספת עיקרית ללחם, נחשב המאכל כחלק מהסעודה ואין לברך עליו אף כשאוכל ממנו ללא פת. וצריך שיאכל במהלך הסעודה כמות ניכרת של פת יחד עם המאכל, כדי שיחשב כטפל לפת.

ואם אוכל מעט מהמאכל בטרם שאכל מהפת עמו - נחלקו הפוסקים אם אף באופן זה נחשב המאכל כטפל לפת שיאכל

שכן שלח לך מאכל באמצע הסעודה - האם תברך עליו?

מהחנות - יש אומרים, שצריך לברך עליו, כיון שלא היתה דעתו עליו, ולא נפטר הטפל בברכת העיקר. ויש שנהגו להקל בכך, משום שלדעתם, דעתו של אדם לפטור כל מה שיביאו לו במהלך הסעודה; ויש שנראה מדבריהם, שאין מנהג זה אלא במקומות שדרך השכנים לשלוח אוכל זה לזה.

[שו"ע קעז, ה, ומשנ"ב כ; בו"מ דרשו, 24-25]

מי שהובא לפניו באמצע סעודת פת, מאכל אשר בדרך כלל נחשב כטפל לפת - כגון גבינה, ביצים, בשר ודגים - אם המאכל היה בביתו, אינו צריך לברך עליו, כיון שנחשב כאילו דעתו מראש בשעה שביקר 'המוציא' על הפת, לפטור את כל מה שיגישו לשולחן.

ואם הביאו את המאכל ממקום אחר - כגון מבית השכנים, או

* בזמנים עברו, נהגו לסלק את השולחן בסיום סעודת פת, ולהגיש לסועדים פירות ויין, אותם אכלו ושתו לפני ברכת המזון; ואכילה ושתיה מסוג זה, טעונות ברכה ראשונה ואחרונה בנפרד. ובזמננו אין מציאות זו של סילוק השולחן מצויה; והנהוג בחתונות שמסלקים את האוכל ואת הכלים ואף חלק מהשולחנות, ועוסקים בשמחת חתן וכלה - נחלקו הפוסקים אם דינו כסילוק השולחן שמחייב ברכה על הנאכל לאחריו.
* מאכל שבדרך כלל אינו משמש כחלק מהסעודה, והוגש במקרה לשם אכילה יחד עם הפת - ראוי לברך עליו בפני עצמו, ולאחר מכן לאכול עמו פת, אם ירצה בכך.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם ניתן לקיים 'פת שחרית' בכוס קפה?

אם הוא עשוי מחמשת מיני דגן. מאידך, יש שכתבו שמעלת 'פת שחרית' מתקיימת אף באכילה כלשהי של דבר המחזק את הגוף; ואף בשתיית קפה עם סוכר, וכל שכן כשמוסיף לשתייתו חלב, המזין את הגוף.

[שו"ע קנה, ב, ומשנ"ב יא; בו"מ דרשו, 29]

חכמינו ז"ל אמרו שהאוכל פת במלח ושותה משקה בשחרית, ניצול משמונים ושלושה מיני מחלות. וכתבו הפוסקים שכיון שהאדם צריך לשמור על בריאותו וחוזק גופו, לפיכך טוב להתרגל באכילת 'פת שחרית'. ויש שכתבו שמעלה זו של פת שחרית קיימת גם בפת הבאה בכיסנין, דהיינו 'מיני מזונות', אך לא בתבשיל, ואף

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666